

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiacz, a város-
szállás szomszéd.

Hirdetések:

Egy hasábos petty
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Május elseje és a kormány.

Irta: Saturnus.

Budapest, május 2.

Micsoda változás! Máskor aranyos napsugárral köszöntött be május elseje a természetben és magával hozta a munkások szívébe a szenvedélyek erős viharzását: most május elsején odakünn viharos szél kergette a port, de a munkások szívében az ébredő kikelet sugarainak kellett melegíteniük. Kellett, mondjuk, mert azoknak a munkás agitátoroknak lelkületéről, kik akkor szomorúak, mikor nincs miért izgatniok, jót nem állunk. De bizvást merjük mondani, hogy Magyarország józan, okos munkásosztálya hálával, megelégedéssel és örömmel nézett e napon a magyar kormányra rájuk vonatkozó intézkedésére.

E nap alkalmából érezték ugyanis ők, kik folyton azon panaszkodnak, hogy a politikai jogok gyakorlásából ki vannak zárva, először azt a jótékony változást, mely az egész magyar kormányrendszerben és a közéletben is beállott. Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter

végét vetette annak az uzusnak, mely éppen a „vörös május“ felvirradása előtt esztendőnként tilalmakkal, karhatalommal és fenyegetésekkel szította a munkások elégedetlenségét. A belügyminiszter az idén rendelet útján intézkedett, hogy országszerte a munkások május elseje alkalmából tartandó gyűléseit, tanácskozásait, felvonulásait és körmeneteit engedjék meg.

Nem kell bővebben fejtegetni, mennyire helyes és üdvös volt ez az intézkedés, mely természetesen csak addig a határig szólt, a míg a munkások is a törvényes kereten belül maradnak. Hiszen régi dolog, hogy a tiltott dolgot éppen azért követik el legtöbben, mert éppen tiltott dolog és hogy az ok nélkül való tilalmak csak elkésé-
ritésre, a harag és elégedetlenség növelésére alkalmasok. Más esztendőben nagyszabású rendőri, hatósági intézkedések előzték meg május elsejét, szinte figyelmeztették és ébresztették a munkásokat: hogy tenni kell valamit. Emellett holmi idegességet, nyugtalanságot támasztottak ezek a készülődések a társadalom ama részében is, a

mely éppen nem rokonszenvez a munkástörekvésekkel, a szocialistákkal, de sőt a nyugtalankodások miatt aggódik erősen. Nem mondjuk, hogy a kormány ez intézkedései nem voltak helyükön valók, amikor javában forrongott Magyarországon a munkás mozgalom.

De most, a mikor csend ül e tekintetben hegyen-völgyön, valóban politusabb, tapintatosabb intézkedést kívánni nem lehetett, mint a belügyminiszter említett rendeletét.

De nem a rendelet külön dicsérése kedvéért szólunk róla e helyen, hanem azért, mert egy reményt fűzünk hozzá mi és fűz hozzá kormányával egyetemben az ország. A munkások a május elsején nekik nyújtott szabadságból meggyőződhetnek róla, hogy a jog, törvény és igazság jelszavával működő kormány rájuk a kellő mértékben kiterjeszti a jelszavait, gondol rájuk nemcsak akkor, a midőn represszáliákról, hanem akkor is, midőn a szabadságok kiterjesztéséről van szó. A kormánynak ez az eljárása egy erkölcsi kötelességet ró a mun-

TÁRCZA.

E...hoz.

A mikor megösmertelek,
Hej! ki hitte volna,
Hogy a szemed mosolygása
Lelkem megrabolja,
Hogy a sorsom úgy intézik
Azok a szép szemek,
Hogy egykor, majd valamikor
Igy beléd szeretek.
Pedig lehet, hogy már akkor
Valahol a mennybe
Meg volt írva, hogy egymásnak
Vagyunk mi teremtve.

És azóta hosszú idő,
Sok szép óra telt el,
Csordultig telt szegény szívem
Szilaj szerelemmel.
S bevésődött lassanként, hogy
Alig vettem észre,
A lelkembe a te képed
Egy madonna képe.
Az ég tudja, hogyan lehet
Én magam sem tudom,
De azóta áhitattal
Hozzad imádkozom.

K. Zoltán.

A barátok.

Barátok voltak...
Ezuttal csak két kőműves...
A történet egyszerű: Mari jobban szereti Antalt, mint Ferencet. Mari vigkedélyű, életrevaló leány a férfi ép olyan. Erőteltjes, nyulánk, piros, duzzadt ajkakkal, szép szőke bajusszal s üde arczi-fejezéssel. Őt — ki a boldogabb, — jobban szeretik, mint hogy ő szeret. Mari Ferencet elhagyta s Antalhoz szegődött. A kis fekete, cigánykinézésű Ferenc Antalal nem versenyezhet. Látható, hallgatag természetével Máriára félnék benyomást kelt.

De Antal! — Oly titokteljes s szerelmes szavakat suttog fülébe, oly módon, hogy arca vérpiros lesz s testében megremeg. Mégis oly szívesen hallgatja azokat. Ugy hatnak lényére Antal szavai, mint a lopott csók, mint a férfi ölelése, a mely az ilyen fiatal leánynak éppen nem kellemetlen. Vig kedélyű, kedves férfi, tehet mit akar, nem nehez-
telnek meg cselekedeteiért.

Ferenc lemondó, de hogy számoljon le Antalal?

Leszámolt úgy mint rendesen ve-
télytársak között történik.

Az épületnél, hol együtt dolgoznak, bokréta ünnepélyt tartanak.

Este van. Az udvar közepén, az építőanyagok és kötőrmelékek között fa-

állványok és deszkákból asztalhoz hasonló készítményt állítottak össze.

Munkás zubbonyaikban, mely meszes s a téglaportól belepett, ülnek a kőművesek, ki méshordó ládákban, állványon, deszkákon, pipázgatnak és söröznek.

Az udvar magas kerítéssel van körülvéve, belseje a szorosán vett udvar térsége hasonlít a modern gyárak udvarhelyiségeihez, érezhető az udvarban a mész s más az építéseknel használt anyagok kipárolgó illata.

A setét falak, számtalan ablakmélyedéssel még nyerse s vakolatlanok.

A tetőzetnél az épület fenyőgalyakkal és lámpionokkal van díszítve.

A sok kis lámpion s ezek között a két óriási lámpion — fénye mellett, mely misztikus fényvel árasztja el a szűk udvart, kísérteties fényt vet az ez alkalomból felállított asztalhoz hasonló készítményhez, a melyet a munkások ülnek körül.

A kedély és hangulat a tetőpontra hágott.

A falon megjelenő árnyékesoportozatok bizonyítják a jókedvet s ama rögtönzött groteszk jeleneteket, a mint a mulató munkások énekelnek, hodonáznak, tánczolnak széles jókedvvel.

A poharakban folyik a sör, a dohányfüst gomolyokban száll fel, a kipi-

Szobalakkokat és mindenféle por- vagy törött festékeket ajánl

DEUTSCH LAJOS előbb
VARGA LAJOS
Piacz-utca 38. szám.

kásokra. Azt, hogy a mint velük szemben érvényesítik az egyenlő jog és szabadság törvényeit, úgy ők is respektálják és tiszteletben tartják az ország törvényeit.

Azt az erkölcsi kötelességet rója rájuk, hogy bebizonyítsák, hogy nem érdemtelenül kapták a szabadságot, hanem mint az ország népének egy érett és komoly osztálya: tudnak a kapott joggal becsületesen bánni, tudják azt kellően megbecsülni. Az új kormány ez intézkedésében szinte jó akarattal és jó hiszemiséggel lép eléjük, viszonyozzák ezt hasonlóan.

Hogy ez így lesz, és hogy ez nagyjelentőségű, üdvös mozzanatot fog jelenteni a magyarországi munkálkodás fejlődésében: ezt a reményt fűzzük az idei május elsejéhez, a kormány intézkedéséhez. Most már a munkások jövőbeli magatartásán áll e remény teljesebbé. Az ország öröme lesz, ha teljesül; de az új kormány működése és ez alkalomból tanúsított jóakarata garancia lehet a munkásoknak arra, hogy a remény teljesebbé egyszersmind a munkásoknak igaz üdvére is válnék.

— Püspökök tanácskozása. A király és a trónörökös budapesti tartózkodása alkalmából Budapesten nagyobb számban összejött püspökök, mint értesülünk, ezt az alkalmat fölhasználták, hogy egymással tanácskozzanak. Különösen a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatnak u. n. szószék-paragrafusáról volt szó s kitűnt, hogy bár ezeket a püspökök valamennyien ellenzik, mégis e miatt élesebb harezba keveredni a kormányval nem

akarnak. A javaslat főrendiházi tárgyalása tehát nem fog nagyobb emóciókat okozni. Szóba került még az az igazságügyi miniszteri jelentés is, a mely a bíróságok és ügyészségek kötelességévé teszi, hogy a lelkészek elleni bünvádi följelentéseket nyomban a kultuszminiszter tudomására hozzák. Értesülésünk szerint a püspöki kar, nem ugyan hivatalos uton, közben fog járni a rendelet módosítása iránt.

— A magyar csékei mandátum. A biharmegyei magyar csékei mandátum tudvalevőleg megüresedik, mert a jelenlegi képviselőt, Goldis Józsefet minden valószínűség szerint aradi görög keleti püspökké választják meg. Több lap megírta, hogy a kerületben Beöthy Akos, a volt nemzeti párt kiváló tagja fog föl lépni. A Nagyvárad ujság megkérdezte ebben a dologban Beöthy Akost, a ki most a lap szerkesztőjének irt levelében a hirt megegyeztet. Levelében megírja, hogy a képviselő-jelöltséget még akkor sem fogadná el, ha megkínálnák vele. Az adott viszonyok között, írja, nem szándékozik mandátumot vállalni. A kerületben Szunyogh Szabolcs, volt országgyűlési képviselő és Korda Andor földbirtokos lépnek föl, mindketten szabadelvű programmal.

— A szolnoki főispán. A M—g írja: Lippich Gusztáv szolnoki ügyvéd és t. karékpénztári igazgató, tegnap kihallgatáson volt Széll Kálmán miniszterelnökbülgyminiszternél s hajlandónak nyilatkozott elfogadni a szolnoki főispáni állást. Almásy Géza felmentésének és Lippich Gusztáv kinevezésének publikálását a jövő hétre várják.

Országgyűlés.

Budapest, május 1.

Szélfürgeteggel állított be május elseje az utcán, egy kis vitafürgeteggel a képviselőházban. A „kancelparagrafus” nevű tornyot

zugta körül a szélvész, rikoltozott a néppárti érzekakas — de azért kárt nem tett ez a fürgeteg semmiben sem.

Mielőtt vitára szálltak, egy kis mérkőzés volt Veszter Imre meg Rakovszky István közt. Szombaton ugyanis Rakovszky megcsipkedte Vesztert, hogy miért nem szólt a Bánffy-kormány alatt a javaslat ellen s egyszersmind ezélast tett bizonyos „platokratikus vállalatokra”, amelyekben Veszternek része volt. Hát erre ma igen találóan megfelelt személyes kérdés czimén Veszter s így végezte:

— Azt kívánom, hogy Rakovszky ur olyan sikereket érjen a politikai működésében, amilyen sikereket én értem el a plutokratikus vállalkozásokban!

Nagy derűtség fogadta e csattanós választ amely mellett lapos és hatástalan volt, Rakovszky gyenge viszonyválasza.

A kancelparagrafus ellen elsőben Kalocsay Alán beszélt, a jóképű ifju, pártönkivüli eziszterezita — pap. Utána Rakovszky István vagdalkozott, mint valami új Don Quixote a szélmalmok ellen.

E beszédek alatt a képviselők élénken üdvözöltek három ritka vendéget. Elsőben br. Fejérváry honvédmiszter, ki hosszabb betegeskedése után ma jelent meg először.

Azután gróf Széchenyi Manót, a király személye körüli elegáns, ifju minisztert, aki egyideig figyelmesen hallgatta a vitát.

Végül a harmadik volt a vajda, Eötvös Károly, aki azonban alig kukkantott be a terembe, inkább a folyosón adomázgatott.

Nagy vihar.

A szünet után a képviselőházban nagy vihar volt. Rakovszky a szünet előtt szemére hányt a Kossuth-pártnak, hogy pártolja a kancelparagrafust, pedig a katolikus papok Kossuth Lajos leglelkesebb hívei voltak.

Erre felelt a szünet után Olay Lajos s az ő szavai támasztották a vihart. Azt mondta ugyanis, hogy a katolikus papok Rómától függnék, hogy Kossuth temetésekor nem

rult arczok körül és és elhomályosítják a nagy lampionokat.

A barátok — kik most is ellenséges viszonyban állanak — távol egymástól, az asztal ellenkező oldalán foglalnak helyet.

Antal cigaretta füstjeiben gyönyörködik, Ferencz némán, lehorgasztott fővel, mélyen gondolkodva ül helyén s egyik pohár sört a másik után üríti ki.

Már rég távozni akart, de megfoghatatlan erő visszatartja. És csak azután kezdett még csak igazán inni. Különös érzés hatja át, mely arra kényszeríti, — hogy Antalhoz közeledjék, átkarolja és testvérenek nevezze. — Lelke mélyében azonban keserűséget és gyűlöletet érez, hasonlóan a tigrishoz, mely meglapulva, ugrásra készen leselkedik kiszemelt áldozatára.

Ez idő alatt a jókedv mind jobban fokozódik és a kedélyeket tulesapongás fogja el. — Táncolni akarnak, Eszreveszi, mikor Antal, ki harmónikáját elhozta, játszani kezdett.

Dühében fogait csikorgatja. A szomszédok tánczra kerekednek s mikor felnéz észreveszi, mindenki otthagytta, egyedül ül az asztalnál. Összerezzen s ama érzés hatja át, mintha őt kerülni akarnák.

Indulatos hangon kér ismét sört, melyet egy hajtásra megiszik.

Egyszerre csak megszólal, önmagával beszél:

— Mégis csak rossz ember vagyok én! teringgettél! — s eközben öklével az asztalra üt.

Meredt szemekkel, ajkait harapdálva

öklét továbbra is az asztalon tartva. Antal nézi hosszan. Antal nyugodtan ül, nevetgél s harmónikál. Ferencz lassan felemelkedik helyéről; mielőtt elindulna, töpreng, küzd mardosó lelkiismeretével; de oda kell menni. Egyenesen Antalhoz tart.

Menetközben még mindig habozik, de szemei villognak. Antal mellett áll. Erősen vállára üt:

— Te! . . .

Antal összerezzen. Megijedt . . .

— Na! Teringettél! Mit akarsz?

— Ilyen ember! — válaszol gunyosan, lenézőleg Ferencz.

Melle zihál, hangja a dühtől elfuladt, tekintete Antal tekintetével találkozik s e tekintetből világosan kilátszik a legmélyebb gyűlölet.

Nem . . . Belátja, hogy ő majd ilyen, majd olyan volt. És most! most: e pillanatban ismét barátságot érez Antal iránt.

Önkéntelenül kezét nyújtja neki, hogy fogadja el azt, mert barátja, testvére. Ugy legyen minden, mint ezelőtt volt: legyen barátja és testvére.

Antal kérdőleg tekint rá:

— Mi lesz?

Végre megértette s nevet.

— Igen igen! Jól van hát.

Ismét részeg volt, de most hagyja nyugton, hisz látja, hogy játszani kell — szól lassan önmagához.

Ferencz nem enged.

A táncz megakad, hallatszák a tánczolókat elégtelensége. Néhányan a jelenetre figyelmesek lettek.

Antal újból játszani akar. Ferencz megragadja karját.

— Te!

Antal összehuzza szemöldökeit, nem tudja nevéssen-e, avagy haragudjék.

— Te!

Antal karja fáj az erős fogástól. Haragra lobban, az egész dolog unalmas kezd lenni, kirántja karját, Ferencz a heves lökés következtében megtántorodik.

— Ittas vagy, hagyj nyugton, — szól Antal.

Ismét játszani akar. Ferencz nyomban mellette áll. Pillanatra csend lett. A tánczolókat figyeltek. Kérdőznek. Antal nevetve magyaráz. Ferencz karonfogva elakarják vezetni. Ő nem mozdul, összeszorított öklével, indulatosan, szeméit merően Antalra szegezve áll helyén.

Közrefogták őket.

A sok kíváncsi szem rájuk szegződik, mohón várják a fejleményeket s az egész tömeg mintha érezné az egyik szégyenét; az elnyomott, visszataszított — Ferencz — pillanatra kiegyenesedik, nyomban ezután vérpárolgás látható s erre a tömeg eszmél. Ferencz megragadják; inogva visszaesik, támolyogva hátrál.

Az emberek a vérében fekvő, mozdatlan sötét alak felé hajlanak.

Halavány arczot látnak, megüvegesedett szemekkel . . .

Ferencz barátja szívébe mártotta kését . . .

Lőw József.

harangoztak a templomaikban, és hogy a katolikus papok közt akadnak csak Kossuth-gyalázó Lepsényiek stb.

— Hogy meri a 800 katolikus papot meggyanusítani! zugott fel a vihar a néppárton.

— Bánffy csatlósa vagy! kiáltotta a falrengető zajban a szónok felé Várossy.

— Ez Kossuth beszéd! felelt vissza Olay.

— Ki vele! Ki vele! kiáltott kórusban, a padokat verve és dobogva a néppárt kórusban.

— Czoki! mondta feléjük Olay.

— Paraszt! kiáltotta Mészlény Pál.

— Uzsorás! Szégyen, hogy itt ült! süvítette Rakovszky.

— Hazudik! vágott vissza.

Mindez pokoli zajban, viharban történt. Az elnöki csengettyű hiába harangozott. A felháborodás vihara nőttön nőtt.

— Ki vele! hangzott egyre.

Olay ismételte a „komisz”, „czoki”, „hazugság” kifejezéseket.

— Nem engedjük beszélni! zugott a néppárt. Utasítsa rendre az elnök! Addig nem lesz csend.

Pokoli zaj volt, az elnök hiába intette csendre a lármázókat azzal, hogy nem hallja, mit szól a szónok és így rendre sem utasíthatja.

A néppárt már zárt ülést akart kérni, de ekkor Olay ismételte a kifejezéseit s megkapta a rendutasítást. A láрма csökkent, de nem szűnt meg, mikor Olay az ellen védekezett, hogy ő nem volt csatlósa Bánffynak.

Megjegyzendő, hogy a függetlenségi párt teljesen magára hagyta Olayt.

Rakovszky személyes kérdésben megköszönte, hogy Olay őt „megtisztelte” azzal, hogy háromszor „hazugnak” mondotta.

Várossy is tüzesen tiltakozott Olay szavai ellen, mire Olay a Várossyval (mint pappal) szemben használt sértéseket visszavonta. Rakovszky azonnal provokáltatta Olayt Bolgár Ferenc és Ivánka Oszkár által.

A vihar ezután elült és gróf Zichy János a néppárt vezérszónoka beszélt a kanczelparagrafus ellen.

Érdekes, hogy a néppárt mai viharos produkeziójának a főrendi karzatról tanúi voltak: Gróf Zichy Nándor és gróf Majláth Gusztáv, az erdélyi püspök.

A kritika jogai.

— A miniszterelnök nyilatkozata. —

Debreczen, május 2.

Szell Kálmán, aki a jog, törvény és igazság nevében kezdett kormányozni a magyar sajtót a nemzeti államéletben olyan fontos tényezőnek tartja, mint előtte egy miniszterelnök sem.

Az ő aerája tehát hatással van a sajtóra is, mely eddig kétféle csoporthoz tartozott. Egyik csoport, mely minden körülmények között dicsőített, magasztalt, leplezett gyakran olyan dolgokat is, melyekről, mint nyílt titkokról beszélgettek; mely védte a rosszat is, ha az a hatalomtól ered, vagy ahhoz bármily silány, vékony fonál is fűzte, mely kötelességének, sőt élethivatásának tartotta a rossz ügy erőszakos vitézeit körömszakadásig, ha kellett a kardélig portálni, a másik csoport az volt, mely támadott elkeseredéssel s mivel a keserűség és harag gyakran homályos szemüvege nézi a dolgokat a támadás sokszor erős, talán kiméletlen is volt, úgy hogy a magyar közélet kezdett harcmezőhöz hasonló-

tani, melynek küzdterén a vitézek egyik kezében éles kard, a másik kezében pedig talán még élesebb toll villogott.

A szenvedély elragadta gyakran az erősebb egyéniséget is. A zürben Seyllák és Charijbdisek között bujdosott az igazság, melynek fáklyafénye már-már kialvóban volt. Mindkét csoportnak voltak hősei, akik jobb ügyhöz méltó önfeláldozással sokszor az életüket is kockáztatták a nagyhangú kijelentésekért, melyeket olyan bőven ontottak a lapok hasábjain. Amindent védő, vagy a mindent támadó csoport tagjai közül bizonyára akadtak akárhányan, akik belátták e küzdelem hátrányait. Egymás között talán beszélgettek is arról, hogy a magyar nép nem azért öntözi verejtékével ezt a földet, hogy a vezetői állandóan marakodjanak. Hónapokon át nem olvasott a magyar közönség egyebet dühtől tajtékzó cikkekknél, melyeket a szenvedély sugall. De az egyes ember — bármennyire unta sőt gyűlölte is a politikai harcnak ilyen elfajulását — kénytelen volt hallgatni, mert ha nem hallgat, elsodorja az áradat. Nehány lángeszű emberre volt szükség, aki leszerelje a csatázókat és a hazafias józanság frissítő szelével elfujja az okatlan szenvedélyesség tüzét.

Az új aera beköszöntött és csakhamar mutatkozott hatása sok téren, sok irányban. Ezt a hatást érzi a sajtó is. Szell Kálmán rövid miniszterelnöki pályafutása alatt vasárnap harmadszor nyilatkozott a sajtó hivatásáról. Megjelent ugyanis a hírlapírók nyugdíjintézetének gyűlésén és tartalmas beszédben fejtegette a kritika jogait.

Eddig a magyar hírlapírás terén az divatozott, hogy valamit vagy támadni, vagy védeni kell. Aki véd, az jó barát, a kinek utját ölelő baráti karok egyengetik; aki nem véd, sőt támad, az föltétlenül ellenség, tehát hajrá! ki kell söpörni a tisztelt társadalomból, mely a „békét és nyugalmat” szereti. Nos, akik a kritikában vagy az ellentétes véleményen valami rettenetes szörnyeteget láttak, most okulhatnak egy nagy ember véleményén.

Szell Kálmán vasárnap a hírlapíróknak azt mondotta:

„Nagyon jól tudom, hogy mindenki, aki egy ország ügyeit vezeti, a sajtóra, annak lelkesítő erejére szüksége van, de senkinek talán annyira, mint a magyar államférfiúnak, azon nagy nemzeti érdekek védelmezése, fejlesztése és érvényesítése szempontjából, amelyek gondjaira vannak bízva. (Igaz! Ugy van!) És szükségünk van nemcsak a támogató sajtóra, hanem — és talán még inkább — a kritizáló sajtóra. Tessék nekem elhinni, mi, akik Önök előtt csak „beeses anyag” vagyunk (Derűltég) a kiket Önök kezelnek — én is ezek közé tartozom — nem félünk attól, akármilyen erős, akármilyen szigorú ítéletet olvasunk, — csak egy bánt — és ez azután repulzív erővel is bár, nemcsak pszichikailag nem kellemes, de magára az ügyre, amelynek gondozása forog szobán, is ártalmas, és ez az: ha nem igazságos, ha nem objektív az az ítélet. De én a magyar sajtó kiváló jellemvonásának tartom azt, hogy keresi, védi, támogatja és őrzi az igazságot és ezért biztató rám nézve az önök kegyes és szíves fogadása. (Éljenzés.)

A miniszterelnök tehát nem fél a kritikától, mert nincsenek olyan dolgai, a melyeket takargatni, legvezgetni kell sőt egyenesen fölbátorítja a sajtót, hogy vele és rendszerével szemben kritikát gyakoroljon. Nem kell neki olyan sajtó, mely naponként valóságos frázis koncerttel émelyíti az adózó polgárok érzékeny füleit. Az az ember, a ki a jog, igazság és méltányosság elvét hirdeti a „magasztalás”-sal foglalkozók most már egészen kisdéd csoportjától azok felé fordul, — a akik meglátják, megérzik az igazságot és van nekik elég bátorságuk azt hirdetni is. — És úgy tetszett, — mintha a régi aerában a magyar hírlapírók egy részének csoportjában kiveszöbben volna az ő fogékonyság valamit meglátni a maga igaz voltában és ismertetni abban a nemes, szép formában, a melyben a régi magyar hírlapíró érintkezett az olvasó közönségével.

A Szell-aera a magyar sajtó talajából is ujeszmék virágát fakasztja ki. Maga Szell Kálmán a főkeretesze ezeknek a virágoknak.

Az ő egyénisége kell ehhez, mely annyira különbözik a sablonszerű államférfiak egyéniségétől, mely úgy tűnik föl a század végén a magyar politikai élet porondján, mint a világító fáklya, melynek fénye biztatón világít a XX. század hajnala felé.

Méltán kívánhatja Szell Kálmán, hogy a kritika is igazságos legyen. Hiszen nem is kíván egyebet a sajtótól.

Aki mindennap nő a nemzet előtt, annak arra sincs szüksége, hogy mások kisebbitésével tolja előre nagyságát. Ő elismeri a tehetséget mindenkiben és ezért tud ellenfelei előtt is népszerűsége, sőt mert ő is megadja mindenkinek az őt megillető tiszteletet, becsülésre, szeretetre is szert tenni.

U. A.

Közvilágításunk.

Debreczen, május 1.

(Folytatás.)

A helyi viszonyok a közsében levő légszesz tartalmát nem kevésbitik, a szállítási díj is alig érezteti hatását, hanem igen is a koks és kátrány árára nagyon jelentékeny befolyást és nálunk nagyon is drágító befolyást gyakorolnak.

Ezen költséghez kell adni továbbá: a kemenczék, a berendezések esetleg az összekötő vágány, az épületek fentartási költségeit, amelyek ugyancsak az 1895 ik évben a gyártott légszesz egyezer köbméterje után tettek:

Berlinben	2 frt 48 kr.
Lipesében	3 „ 93 „
Pozsonyban	11 „ 70 „

Debreczenben kitehetnek, tekintettel arra, hogy az itteni szilárd épületek kevés fentartási költséget szükségelnek és hogy mindennemű berendezéseket, kemenczékét a társulat teljesen jókarban köteles átadni 1000 m³ légszesz után 6 frt 77 kr.

Merültek fel ezeken kívül oly kisebb kiadások, a melyek az előbbiekhöz nem sorolhatók, mint például fűtés, világítás, vizdíj, gyógyszerek, kenő és tisztító anyagok, csepű, rongy s több ezekhez hasonló beszerzése. Az ily fajta kiadások összege tényleg ugyan ez évben,

szintén 1000 m³ légszesz után számítva volt:

Berlinben	2 frt 11 kr.
Lipcsében	1 „ 85 „
Pozsonyban	4 „ 80 „

Debreczenben a pozsonyi 1891 dik évi eredmény arányába számítva:

8 frt 92 kr.

Az igazgatással járó kiadások tehát az igazgató, könyvvezető, pénztárnok, pénzbeszédő, nyugdíj és a segélyezés, telepben, német gáz- és víz szakemberek egyletének tagsági díja, chemiai vizsgálatokra.

Berlinben	4 frt 16 kr.
Lipcsében	5 „ 90 „
Pozsonyban	4 „ — „

Debreczenben a pozsonyi 1891-ik évi eredmény szerint, de azt csak 772,000 m³ termert légszesz mennyiségre elosztva: 10 frt 51 kr.

A csőhálózat fentartása, a műhely, a kölesön adott gáz órák jövedelme, az adó, a befektetett tőke kamata, szóval a közvilágításra tett kiadásokból, a tőke törlesztés és érték esőkkenési leírások nélkül, egy köbméter légszesz előállítás költsége, vagyis az épületi tölgyfa fűrészelésénél, a szerszám élesítés, a fűrészeszelése, az épület, kerítés fentartása, a mester családjának szükségletei, adója több a faárával és a tényleges fűrészelési költségekkel együtt az 1894. illetve 1895. évben volt:

Berlinben	357/100 kr.
Lipcsében	706/100 „
Pozsonyban	610/100 „

Debreczenben a szén szállításhoz előforduló nagyobb költséget, a kokszt, a kátrány nagyobb árát kombinálva tulóvatosan az egészet 6:2 krnak a közvilágításai 0:5 kr kiadás levonásával 5:7 krnak számítottam ki.

Ennyibe kerül legfeljebb az a nagy közfogyasztási cikk, amelynek ca. 100%-s nyereség mellett egyedül árusításának jogára a külföldi részvény társasággal alkudoznak és a melyért, hogy ismét hazai nyelven beszéljek, az olyan vásár hely pénzt ígér, a milyennél a város a tojásos kofától is nagyobbbat szed.

Ugyan olyan ez mai korban, mint néhány évvel ezelőtt a szesz regale volt a város kezében, csakhogy, mint minden a mit a technica alkot, ezéljában s azon módban, a melylyel a pénzt beszedi magasztosabb.

Nem sántít a hasonlat, csak a gázra kisebbit. De kénytelen vagyok már mindenhez folyamodni, hogy megvilágítsam a dolgot, melyet a „Felvilágító“ oly sötét árnyékba borított.

A légszeszre azért sértő a hasonlat, hogy míg a pálinka a legszegényebb nép osztály zsebébe kotorász, addig ez oda fordul, a hol bővebben van a pénz és fogyasztója iránt igen-igen háladatos. A légszesz fogyasztó 12 kros ár mellett 16 Hefner lámpa erősségű egy órai világítást, a mit az elavult pillangó lángzóval 1:92 krral fizetett, most az Auer gyönyörű lépával a harisnyának 333 1/3 ad órai tartása mellett 0:44 krért kapja, és ezt a kisebb petróleum lámpát használó, egy liter petróleum árát 15 krral véve 1:08 ad kr. a nagyobb petróleum lámpával dolgozó 0:78 ad krral fizeti.

Nálunk az 1897 ik évben 772.000 m³ a közvilágításra jut. A légszeszt használók, roppant magas ára dacára is 560.000 köbméter tekintélyes mennyiségű légszeszt fogyasztottak el.

En azt hiszem, hogy a légszesz fogyasztók nem tartják érdekeikkel összeütközőnek, ha a városi légszeszgyár, ugyanazon alapárt szabja, a mely annak a harmincz öt év tartalmára ide ismét letelepedni, és ezen egyed áruság jövedelmét egyedüli jogos tulajdonosa. Debreczen

város pénztára helyett magának megkeríteni szándékozó idegen kompánia kíván, a mely a „Felvilágító“ szerint is ritka kedvezőnek van feltüntetve.

(Folyt. köv.)

Deportált asszonyok.

Az Ochotski-tenger Sachalin nevű szigete az a hely, a hova az orosz kormány a kényszermunkára ítelt asszonyokat deportálja. Száz férfi száműzöttre körülbelül 53 női száműzött esik, sőt ha az ott állomásozó katonákat is számítjuk, akkor 25 nő esik 100 férfira. A szibériai büntető gyarmatokon még nagyobb az aránytalanság, t. i. úgy viszonylik, mint a 10 a 100-hoz.

Sachalin szigetére többnyire fiatal nőket deportálnak. a kiket leginkább a heves vérmérsékletük vitt a bünbe. A midőn egy-egy ilyen szállítmány megérkezik a szigetre, valóságos verseny fejlődik a férfiak között az értékes szállítmányért. Az alexandrovszki kormányzó a kedves kötelesség a jövevényeket az egyes kerületekbe szétosztani, ki elég szemes arra, hogy az oroszánrészt ugy a mennyiség, mint a minőség tekintetében a saját kerületének szemelje ki. A többi kerületeknek már csak a kimustrált idősebb asszonyok jutnak, de még ezek is elég kapósak ezen a szépnemet oly nagyon nélkülöző szigeten, hol nemritkán megcsik, hogy 25 éves legény 50 éves asszonyt visz haza nagy diadallal házastársul.

A választási jog tehát a kormányzóé, ki után közvetlenül a hivatalnokok következnek rang szerint. Ezek a kiváltságos urak „szolgálók“ czim alatt egész háremet tartanak fenn csupa deportált nőkből. A „kimustráltak“ közül az első minőségűeket a protekciós deportáltaknak adják, a többieket pedig „szabad választásra“ közszemlére bocsátják azok között a deportáltak között, a kiknek az asszonytartás meg van engedve. Ilyen választás nagyon érdekes. Kettős sorban ülnek a menyasszony-jelöltek, a férfiak pedig ünnepi ruhában vonulnak föl és azon vannak, hogy mennél jobb benyomást keltsenek a hölgyeknél, mert ezek nek jogukban áll „szívük szerint“ választani. A társalgás rendesen azzal kezdődik, hogy a nő megkérdi a kegyét kérő férfitől, hogy milyen házikója van, szalmával vagy náddal van-e befödve, van-e samovárja, lova vagy tehénkéje. Aztán áttérnek a személyi ügyekre:

— Jól bánsz-e majd velem, atyuska?

— Ugy, mint a selyemkendővel, kicsikém.

— Nem versz-e meg bottal, mert az uramat is azért fojtottam meg?

— Ne félj kicsikém, ha néha kicsit megharagszom is, majd kibékülünk.

Ilyenformán hangzik a szerelmi valomás. Aztán jegyzőkönyvbe vétetik, hogy egymással kívánnak élni és a házasság — mely lehet időleges is — meg van kötve. És ezek a kevés formassággal járó „házasságok“ többnyire szerencsések, úgy, hogy a hatóságoknak csak ritka esetben kell rendet csinálniok, vagy békéltetniok. Van akárhány eset, hogy a deportált asszonyok, ha büntetésük ideje letelik, hogy semmi szín alatt sem válnak meg „férjüktől.“ Ily esetben a kormányzó „kegyelemképpen“ megengedi nekik, hogy tovább is száműzetésben maradjanak.

SZINHÁZ.

Színházi műsor:

Szerdán, május 3-án, („C“ bérletben) *Don Caesar de Bazán*, vigjáték 5 felvonásban. Csütörtökön, május 4-én, („A“ bérletben) mérsékeltlen felemelt helyárrakkal: Ábrányiné

Wein Margit urnő és Várad S. ur, a magy. kir. operaház tagjainak vendégfelléptével: *Bajazzók*, opera 2 felvonásban. Ezt megelőzi: *Egy szelleműs hölgy*, vigjáték 1 felvonásban. Pénteken, május 5-én, („B“ bérletben)

Stuart Mária, szomorujáték 5 felvonásban.

Szombaton, május 6-án, („C“ bérletben) felemelt helyárrakkal: Ábrányi Wein Margit urnő harmadik felléptével: *Hunyadi László*, opera 4 felvonásban.

Vasárnap, május 7-én, délután leszállított helyárrakkal: *A Gyurkovics lányok*.

* **A közönség és a színház.** Érdekes adalék a színház történetéhez a kolozsvári színház statisztikája, mely azt bizonyítja, hogy a mai közönség milyen mérvben érdeklődik az egyes darabok iránt.

A kolozsvári színházat az idei 242 előadásban 158.405-en látogatták, mely számból átlagosan esik egy előadásra:

Dramában: 658.

Népdramában: 707.

Színműben: 671.

Vigjátékban: 565.

Bohózatban: 637.

Operában: 520.

Operettben: 577.

Népszínműben: 813.

Életképben: 710.

Tündér- és népregeben: 819.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A király Budapesten.

Budapest, május 2. (Érk. d. u. 2 ó.)

A király ma este Gödöllőről Budapestre érkezik a holnapi csapatszemlére, melyen a fővárosban tartózkodó összes katonaság teljes díszben vesz részt.

A képviselőház ülése május 2-án.

A képviselőház mai ülésén a vita ma is a százhetvenedik szakasz körül forgott. *Meszlényi* Lajos, továbbá *Juriss* Mihály a néppárt érdekéből a számtalanszor ismételt panaszokat újból elmondták. *Polónyi* Géza jogi szempontból bírálja. *Komlóssy* Ferencz a papok megfélemlítésére irányulónak mondja és ezért céltalannak tartja, míg *Visontai* Soma a javaslatot nem látja „megokoltnak“ és módosító indítványt nyújt be, amely szerint izgatással vádolt lelkészek volnának büntetendők, az izgatás szó szűkebb értelmezésében. *Visontai* után:

Szell Kálmán miniszterelnök rendkívüli érdeklődés mellett, általános figyelem között nagyérdekű beszédben reflektált az összes felszólalók beszédere; sorra czáfolva a felhozott aggályokat. A törvényszakas az egyes nem tetsző szakaszait egyesek szeretnék törölni, ezek nem egészében bírálják a javaslatot. A pártközi paktum értelmében teljes egészében fentartja a javaslatot. Ilyen értelemben ajánlja elfogadásra. A hosszantartó tetszés után *Major* beszélt igen gyenge figyelem közben.

Kihallgatás a trónörökösnel.

Budapest, május 2. (Érkezett d. u. 2 órakor) *Ferencz* Ferdinánd kir. herceg, prezuntiv trónörökös ma délelőtt 10 órától kezdve folytatta a kihallgatásokat. Fogadta *Szabó* Miklós kuriai elnököt, *Khuen* *Héderváry* gróf horvát bánt, *Zichy* *Jenő* grófot, *Beniczky* *Ferencz* fő-

ispánt, *Wekerle* Sándort a közigazgatási bíróság elnökét, *Batthyányi* Lajos grófot, *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkárt, *Csorda* Bódog kuriai tanácselnököt, *Rakovszky* Istvánt az államszámszék elnökét, *Tarkovich* József államtitkárt, *Bohus* Zsigmond bárót, *Karácsonyi* Jenő és *Apponyi* Albert grófkot, *Márkus* József főpolgármestert, *Halmos* János polgármestert, *Tisza* István grófot és *Rudnay* Béla főkapitányt.

A kihallgatás során ama kérdésre, hogy mikor jön ismét Magyarországra, a trónörökös így válaszolt:

— Most Potsdamba utazom a német császárhoz, de onnan visszajövet, sokszor és lehetőleg állandóan magyar földön óhajtok időzni.

Ev. ref. egyházi értekezlet.

(Kiküldött tudósítónk távirata)

Kaba, május 2.

Az egyházmegyei egyházi értekezlet ma ült össze városunkban. Az érkező vendégeket a vonatnál lovas bandérium és nagy közönség várta és kísérte végig a fellobogózott utczákon. Midőn a vonat a Perronra berobogott, előbb *Dávidházy* János ev. ref. esperes, majd *Nábráczky* István főszolgabíró üdvözölte az ev. ref. egyházi értekezlet tagjait, nevezetesen *Degenfeld* József gróf főgondnokot, *Kiss* Áron ev. ref. püspököt, *Somogyi* Pált, a debreczeni egyház főjegyzőjét, *Sinka* Sándor főgymnáziumi tanárt, *Bélteky* Lajos és *Fehér* segédlelkészeket, *Kovács* Lajos tanítóképző igazgatót, *Nagy* Zoltán tanárt, *Zsigmond* Sándor esperest, egyházkerületi főjegyzőt, stb.

Az érkezők diszes fogatokon a városba vonultak. *Dávidházy* János esperes lakásához, a hol *Degenfeld* József gróf ev. ref. főgondnok főispán és *Kiss* Áron ev. ref. püspök fogadta a kath. tanítószolgát és a zsidó hitközség küldöttségét.

Az egyházmegyei értekezlet istentisztelettel kezdődött a templomban, mely alkalommal *Bélteky* György bakonyiszegei lelkész egyházi imát mondott. Ezután az értekezlet a városháza nagyteremébe vonult, hol *Dávidházy* János esperes tartalmas beszéddel nyitotta meg az értekezletet. Majd *Sinka* Sándor ev. ref. főgymnáziumi tanár szabadon értekezett az egyházi szellemről és felekezeti öntudatról, gyönyörűen fejtegetve az egyháziasság lényegét, jelentőségét, szükségességét, különösen a magyar protestantizmusnál. A szónoki erővel és dus tapasztalatokban gazdag beszédet nagy figyelemmel hallgatta az értekezlet. A szomszédos ev. ref. egyházakból igen sokan voltak jelen az értekezleten.

A Flóra-gyár égése.

Budapest, május 2. (Érk. d. u. 2 ó.)

A Flóra-gyár még mindig ég. A tűzoltók egész serege még most is felváltva működik a tűz körül. A törmelék közül fel-törő lángokra szakadatlanul ontják a vizet. Az égés még eltart egy-két napig.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelölhetik minden szerdán.

— **Debreczen város zárószám- adása.** Szabó József főszámvevő a tegnapi tanácsülésen mutatta be a város házi pénztárának 1898. évi zárószámadásait. A végösszesítés szerint a rendes, rendkívüli és átmeneti bevételek együtt 2.298,870 frt 15 $\frac{1}{2}$ krt, a kiadások pedig 2.996,623 frt 24 krt tettek. Így 2246 frt 91 $\frac{1}{2}$ kr. pénztári maradvány mutatkozik. A tanács a zárószámadást a számvevői hivatalban 15 napi közszemlére tette ki.

— Debreczen a párisi kiállításon

A városi tanács tegnap gr. *Degenfeld* József főispán elnöklése mellett teljes ülést tartott, hogy a május 5-re kitűzött rendkívüli közgyűlés tárgyait javaslattal lássa el. A párisi vilákiállításra való részvétel költségeire 6000 frt megszavazását kéri, szemben a jog- s pénzügyi bizottsággal, amely csak 2000 frtot véleményezett és a kiállítási bizottsággal, amely a szükségletet 12.000 frtban állapította meg.

— **A hírlapírók estélye.** Mint lapunk szombati számában említettük, a V. H. O. Sz. javára tervbe vett estély, elhárít hatlan akadályok miatt egyelőre elmarad. A bizottság ez uton fejezi ki köszönetét azon hölgyeknek és uraknak, kik annyit fáradoztak már az ügyben, valamint *Komjáthy* János színigazgató urnak, ki minden lehetőt megígért az óhajtott cél elérésére, végül a debreczeni sajtónak, a melynek t. tagjai annyi szeretettel foglalkoztak ezen ügygyel.

— **A Debreczeni Első Takarékpénztár és a pénzügyi reform.** Az a tevékenység, melyet a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja köré csoportosult előkelő vidéki pénzügyintézetek a nagy reform érdekében megindítottak, befejezte első stádiumát: végleg megállapították a reform irányelveit és feltételeit. A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjának igazgatóságában képviselt vidéki intézetek igazgatói szombaton ismét értekezletet tartottak a takarékpénztári reform ügyében gróf *Tisza* István elnöke alatt. Ez értekezlet a központi Jelzálog-bank felhívására képviseltette magát a debreczeni I. takarékpénztár is, a vidék emez egyik legtekintélyesebb, legizmosabb pénzügyintézete, amely a maga részéről fenyeri *Zádor* Lajos igazgatósági tagot ajánlotta a központi igazgatóságba, akit oda meg is választottak.

— **Felhívás.** „A“ bérlő vagyok I. emeleti páholyban s a *Bajazzók* előadását elcseserlném *Hunyadi László* előadásával. Ki e cserét óhajtja, forduljon a *Debreczeni Ellenőr szerkesztőségéhez*.

— **Rákosi Jenő ezüst lakodalmá.** Rákosi Jenő a Budapesti Hírlap főszerkesztője és neje *Kalmár* Helén szűk családi körben szombaton ünnepelték meg

egybekelésüknek huszonöt éves évfordulóját Rákosi Jenőnek, a magyar irodalom díszének, a magyar ujságírás vezéralakjának ez ünnepe a magyar irodalom és zurnalisztika minden munkásának is, a kik szóval lélekkel ödvözlik a kitünő mestert, a kire büszkének lehetnek és a nemesszívű szerető kollégát, a kit igaz szeretettel vesznek körül. Az ünneplőket a számos ismerősön és jó barátan kívül az Otthon írók és hírlapírók körének küldöttsége kereste fel, hogy a kör szerencsekívánatait tolmácsolják kitünő elnöküknek. A gratulációkhoz lelkesedéssel csatlakozik lapunk szerkesztősége is.

— **Kerékpárosok a katonaságnál.** A cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság rendelete szerint az idej őszi gyakorlatok alatt a tartalékos állományhoz tartozó kerékpárosok is fognak alkalmaztatni. Felhívatnak tehát azon 1890. 1892. és 1894. évfolyamu tartalékosok, akiknek saját kerékpárjuk van s annak használatáért kárpótlásra igényt nem tartanak, hogy a városi tanács katonai ügyosztályánál f. é. május hó 10-ig a hivatalos órák alatt kerékpárosukul jelentkezzenek.

— **A vidéki malomiparosok országos egyesülete** tegnap tartotta Szegeden évi közgyűlést, melyen közös megbeszélésére számos magyar malom képviselője és a két testvéregyesület: a budapesti malomegyesület és a miskolczi vidéki egyesület is részt vett kiküldötteivel. A párisi kiállításon egy külön sütődének felállítására a malmok nem szavaznak meg semmit. A kereskedelmi miniszterhez újabb emlékiratot nyújtanak be a buza- és lisztzállítási tarifák különbözetei és a kivitel megkönnyítése tárgyában. *Az István-gőzmalom (Debreczen) 30,000 korona alapítványt tett egy molnáriskola létesítésére*, az egyesületek melegen pártolják az eszmét és hozzájárulnak. A munkásoknak rokkantság esetén való biztosítására a malmok (jóllehet baleset stb. ellen munkásaik amugy is biztosítva vannak) közös bizottságot küldenek ki. A tőzsdei határidő-üzlet kinövésének megszüntetésére — miután az 1896. évi anket óta a helyzet változott — új értekezlet összehívására kéri föl a minisztert.

— **Díjlövészet.** 1899. április 30 tartott lövészetet díjat nyertek legjobb mélylövővel *Szabó* Sándor 4 koronát, legjobb körlövővel *Baum* Miksa 2 koronát.

— **Női kalap a templomban.** A színházakban az egész világon szerencsésen elérték már, hogy a nők nagytollas kalapjukkal ne zavarják többé a mögöttük ülőt, egészen elzárva előle a kilátást a színpadra. Most, persze csak Amerikában, a templomokból akarják kiszorítani a nagy női kalapot. Kolumbia három legnagyobb templomának felügyelői elhatározták, hogy a nőknek megtiltják, hogy az istentisztelet alatt a fejükön legyen a kalap. A templom előcsarnokában egy-egy helyiség ruhatárnak van berendezve, ahol a hölgyek letehetik a kalapjukat. Minden kalap külön számot kap, hogy el ne vesszen, vagy ki ne cseréljék.

— **A főiskolai felsőbb Tanulók olvasó egyesületének.** jövő évi könyvtárnoki állására a múlt héten már kezdetét vették a jelölések és toborzások. Minthogy ez egyesületnek 7-ed és 8-ad gimnázisták 3-ad és 4 ed éves tanítóképezdeszek is lehetnek tagjai, mindik 4—500 a beiratkozók száma, így a ki győzni akar, annak jó előre kell mozgolódnia a szép jövődelemmel járó állásért. Jövőre — minthogy bevett szokás szerint a jelöltségek évenként felváltva jogász és theologusra eshetik, a theologusok jönnek sorba, kik közül már idáig felvannak léptetve: *Acsay* Lajos, *Balogh* Gyula, *Kovácsi* Kálmán, — *Török* Vincze. — Nagyobb és számba

vehető pártja eddig a két jó hírű poétának *Acsaynak* és *Kovácsnak* van, bár most még mindegyik bizik, mert majd szeptemberben csapatostul jönnek az új „jogoncok”, a „gólyák” s majd azok döntenek el nagy számukkal a jelöltek sorsát.

— **A debreczeni kereskedelmi akadémia tanuló ifjúsága** május 6-án a nagy-erdei Dobos-pavillonban, majálissal egybekötött, teljesen zártkörű táncmulatságot rendez, mely este 9 órakor kezdődik.

— **A középiskolák új rendje.** Wlasics Gyula kultuszminiszter a napokban rendeletet fog kibocsátani a középiskolai új tantervről, a mely az egyes osztályokban fokozatosan fog majd életbelépni. Az új tanterv szerint kevesebb lesz ezentúl a nyelvek tanítására szánt órák száma s inkább a reális tantárgyakra fordítanak több időt. Legnevezetesebb lesz a reform a testi nevelés dolgában. Itt kimondja a miniszteri új tanterv, hogy a tornát télen korecsolya, nyáron játék pótolja. S csak ha az időjárás miatt egyik sem gyakorolható, akkor menjenek fődél alá, a tornaterembe. A reáliskolákban is az első osztályra nézve már a jövő iskola évtől kezdve életbe lép az új rend. Itt csak a reáliskola speciális tárgya, a mértani rajz veszt egy órát. Mindkét iskolafajtában előálló változások a gimnázium és a reáliskola első osztályait hajszára egyformára alakítják, azzal a különbséggel, hogy a latin nyelvű öt órát a reáliskolában német nyelvi öt óra helyettesíti. Egyébként az összes tárgyakat: vallást, magyart, földrajzot, természetrajzot, számtant, mértani rajzot, szépirást és testgyakorlást mindkét iskolában hajszányi egyformasággal fogják tanítani, úgy, hogy a jövő évi gimnáziumi és reáliskolai első osztályok közt a különbség elenyésző lesz, a mi az egységes jogosítású középiskola céljából alakult ilyenformán. Különben az egész tantervi reform végrehajtása nyolc évig tartana, ha csak a jövő tanévben több magasabb osztályban meg nem kezdik a tantervi reform végrehajtását.

— **Gyilkosság bosszúból.** *Bodon* István és *Szöke* József pthügyi (Szabolcs megye) lakosok a falu legszálasabb és voltak. Mindenben vetélytársakként szerepeltek és így természetes, hogy egy leányba voltak szerelmesek is. A leány választása *Szöke* Józsefre esett és annak rendje és módja szerint meg is házasodtak. *Bodon* István nem tudta nézni a fiatal pár boldogságát és elhatározta, hogy bosszút áll szerencsés vetélytársán. — A minap belopózott éjnek idején *Szöke* istállójába és az ott mélyen alvó ellenfélnek szívébe kést döfött, úgy, hogy az szörnyet halt. A gyilkos tettének befejezése után eldobta a kést és aztán megszökött. A csendőrségnek azonban sikerült letartóztatnia.

— **Női Mathuzalem.** Temesvárott elhunyt Alár Magdolna százhat éves korában. A nő Mathuzalem még délután temetésen volt. Utolsó útjára kísérték egyik szomszédját és a temetőben sokáig imádkozott leánya sirjánál. Estére járt az idő, amikor fáradtan hazatért azzal:

— No, kinéztem már magamnak is egy helyet . . .

Vacsora után lepihent és rövid rosszulét után esendesen örökre elaludt. Két leányán kívül számos unoka és dédunoka siratja Alár Magdolnát, a ki 1792. évi március 15-én született.

— **X Hivatalt helyiségül,** esetleg *ipari célokra rektárnak* stb. igen alkalmas, nagy, egy emeletes ház a központban, akár egészben, akár két részre osztva, olcsó bérösszegért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

DEBRECZENI ELLENŐR

1899. május 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Május hóra	1	frt	—	kr.
„ 1 től június 30-ig	1	„	67	„
„ „ július 31-ig	2	„	50	„
„ „ decz. 31-ig	6	„	67	„

Kérjük azon t. oz előfizetőinket, kiknek előfizetése április hó végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig úgy helybeli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy új címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

Irodalom és művészet.

A szem egészségtana.

Debreczenből ilyen című érdekes, s tanulságos könyvet kaptunk, mely díszes kiállításban, hatodrétt alakban jelent meg 188 oldalon. Irta *Burger Péter* dr. szemorvos; kiadja a „Debreczeni orvos- és gyógyszerész egyesület”. Sajnos, hogy egészségügyünk még mindig el van hanyagolva és ismerve a nagyközönség tájékozatlanságát és ebből eredő közönyét ily kérdésekben; végül napról-napra tapasztalva e közöny és tájékozatlanság káros következményeit különösen a szemnél: a „Debreczeni orvos gyógyszerész egyesület” elismerés illeti. — hogy egyik munkás és hivatott tagját arra buzdította, hogy a szemről írjon meg mindent, a mit a nagy közönségnek tudnia kell, hogy kincsét, — szeme világát sikeresen óvhasssa.

A magyar egészségügyi irodalomban nemcsak hézagpótló, de kiválóan hasznos munka ez, melyben egy irodalmilag képzett, tudományos orvos tárgyalja a szem egészségtanát, oly módon, hogy abból teljesen eredményesen tájékozódhat még a laikus is.

Másrészt szükséges is e munka, — hogy kiírta ama sok téves nézetet és balhitet, mely a szem sikeres gyógyításának mindezeideig az orvosok által retteggetett, csaknem leküzdhetetlen akadályai voltak és rámutatva a vétkes gondatlanság és kuruzslás okozta károkra, a nagy közönség, különösen a nép széles rétegeit, ezekhez való szinte beteges ragaszkodásából kiabrándítsa.

A gyógytudományok mesterei sok hasznos müben lankadatlan szorgalommal igyekeznek a nagy közönség éber figyelmét felhívni a korunkban rohamosan tüdő, szív, és idegbajokra; dr. *Burger Péter* könyve pedig felhívja a társadalmat, hogy a gondviselés és alkotó természeti erő legesodásabb, legtökéletesebb művére a szemre vigyázzon, mert ha korunkban az idegrendszert, tüdőt, szívet stb. vész fenyegeti, a veszély még sokkal immi-nensebb a szem látóképességére nézve, mely száz és száz alakban fenyegeti azt pusztulással.

Örökké szép, igaz szavak maradnak „ha valaki a szemet eléggé méltatni nem tudná, kérdeje az ifjút, midőn átszellemülve kedvesének ábrándos szemébe elmerül; kérdeje a világtalan, ki azt egyszer birván — elvesztette; mert ezek néma sóhajának tengerében van annak igazi értéke elmerülve.

A könyv beosztása szerencsés és könnyen áttekinthető. All három részből: az első mintegy bevezető rész, tömör stílusban tárgyalja a szemgyógyítás tudományának történetét a classikus ó kortól, a durva és erőszakos középkoron át — napjainkig.

A második rész 14 fejezetben tárgyalja a szem tulajdonképpeni egészség-

tanát. A szemnek világos, szabatos, könnyen érthető ábrákkal illusztrált leírását kőr és kor szerint sorakoztatja szerző az egyes gyakoribb betegségi csoportozatokat, leírván magát a bajt; ismertetve elterjedésének okait, módját nagy gondal és szabatossággal tárgyalja az övrendszabályokat.

Végigmenve az így tárgyalt tizenhárom csoporton, bátran elmondható, hogy könnyed, magyaros, érthető stílusban és elvont dolgoknál szokatlanul élvezetes olvasmányt, tanulságos, megszivlelendő oktatást nyújt. Némely fejezetnél a szerző mintegy elragadtatva az emberiség jólétének legfőbb záloga, az egészségügy fontosságának meggyőződésétől, igen messzemenő, ma még sajnos az ábrándok honába tartozó kívánalmakkal lép fel, de ez sem hibája a műnek.

A harmadik rész az iskolának befolyását tárgyalja a szemre, vagyis az iskola-hygieneit. Szépen kifejtve, miként válik helytelen berendezéssel, rossz tanrend és túlterhelése által zsenge ifjúságunk valóságos melegágyává a legváltozatosabb szembajoknak, első sorban pedig a rövidlátásnak: II. Vilmos német császár emlékeztetés szavait idézve, hogy „oly emberek kellene, kik ne szemüvegen át, de saját szemükkel lássanak és gyönyörködhesse-nek hazájuk nagy alkotásaiban;” teljes és kimerítő oktatást ad, miként kell az iskoláknak és abban minden kelléknek berendezve lenni, hogy a fenti ártalmak kikerültesse.

Befejezésül csupán annyit óhajtunk még megjegyezni — mert ez kötelességünk is, — hogy a „Debreczeni orvos- és gyógyszerész-egyesület” úgy látszik, teljes tudatában van missziójának, mert becses könyvet adott ki. A könyvnek azon részei, mint az újdonszülöttek szemgyuladása, görvélykór, trachoma, bujakór és az iskola egészségtanával foglalkozó rész méltán megérdemelnék az illető szakminiszterek figyelmét is.

A díszes könyv kapható a Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál Debreczenben. Ára 4 korona.

NYILT-TÉR.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénavsótartalmanál fogva, specifikus óvószert is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélszéklet ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat osillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY I.

cs. kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

CSARNOK.

Bacsányi János hitvese.

Irodalomtörténeti regény.

— Irta: Könyves Tóth Kálmán. —

(Folytatás.)

18.

A számtiszt vakon engedelmességet. Fogai vaczogtak, a toll reszketett kezében, de azért irt. Az álcázás e pár sort mondotta:

„Kedves barátom! Bacsányit el kell vesztetni, mert azon nőt szereti, kit én nőül óhajtanék venni. Baumberg Gabriella mig ez ember él, nem lehet enyém. Bacsányit a veszedelmes összeesküvők közé igtatjuk: bizonyítékokról gondoskodom. Ha Gabriella ekkor sem enged, a többit majd meglátjuk — barátja Grenzenstein.”

Az aláírás előtt a számtiszt dühösen dobta el a tollat, de a tőr hegye válla közepén érinté.

— Ez mégis sok! — kiáltá a számtiszt elhalványodva, miközben a levelet aláírta.

— Dehogyan sok! — viszonzá az idegen, a levelet a másikkal együtt zsebre téve; — hiszen nem követeltem én öntől, hogy valótlanúságot írjon: talán sohasem irt még ilyen igazságot. Köszönöm a bécsi muzeum nevében; ha a végzet az élők közül engemet hamarabb kiszólít, mint önt, kéziratgyűjteményemet a muzeumnak hagyományozom s ott ön majd gyönyörködhetik megörökített vonásaiban. Most már készen vagyunk. Azaz dehogyan, még le kell önt fektetnem. Félek, hogyha ily pongyolában kísérne ki, ez őszi időben könnyen meghül. Nem kívánom, hogy kikísérjen, el nem viselném lelkemen, hogy miattam beteg legyen. Jöjjön, térjünk vissza hálószobájába.

A remegő számtiszt vendége kíséretében visszament hálószobájába. Itt az álarozos kinyitva egy kis fülkét, mely tulajdonképpen ruhaszekrényül szolgált, de elég tágas volt arra, hogy egy-két ember benne kényelmesen fekhessék, — így szólt:

— Látta, én nagyon jól ismerem e esinos lakás titkait. Itt jó fekvése lesz addig, míg lovászát felküldöm s hogy esontjait a kemény fa ne sértse, legyen szíves egy vánkost oda vinni. — Jó éjszakát!

Ha az álcázás e pillanatban látja Grenzenstein arezát, melyet a felőlelt vánkossa temetett, valószínűleg eláll ama szándékától, hogy őt idezárja. De nem látott semmit. A fülke ajtaja igen erős volt, mert ez a ruhaszekrény volt, hol a számtiszt álruháját tartotta. A mint némi látszólagos vonakodás után kényelmetlen fekhelyére a dominós által beerősztelt, ez jó erősen, kétszer fordítva a zárt, a számtiszt urat becsukta s a kulcsot zsebre dugta. Azután a szobából, azon az uton, a melyen jött, ki akart menni. De amint a szoba küszöbén átlépett, úgy tetszett neki, mintha ajtónyikorgást hallana. Lábujjhegyen visszament a fülkéhez s ijedten mormogá:

— Ki vagyok játszva! Szegény Gabriella, szegény Karolinám, aligha láttok többé! Ezer ördög! e fülkéből rejtett utnak kell levezetni. Bizonyos vagyok benne, hogy foglyom elillant, de én miként illanok el?

Egy percig gondolkozott s aztán homlokára ütve fölkiáltott:

— Megvan, talán sikerül a menekvés; isten megsegít, hiszen ártatlanok ügyét védelmezem.

S egy perc alatt gyors szökésekkel az inas szobájában termett, magával vivén a gyertyát is.

Az inas még most is mélyen aludt, nem is a széken többé, hanem az asztal alatt. A dominóját s álcáját lerántani az idegennek egy perc műve volt; másik

perc műve, hogy a dominót a részeg inasra ráhuzza s az álcát fejére illeszse. Lábánál fogva az ajtóhoz húzta aztán a szegény itást s úgy helyezte el, hogy mikor belépnek, rögtön meglássák. Mikor az inassal rendben volt, a hálószoba asztaláról hirtelen fölkapott ajtókulcsesal a főkijáráshoz rohant. Már ekkor az udvaron zaj hallatszott, sőt a kijárási ajtaját is döngették; a döngetés alatt az idegennek elég ideje jutott arra, hogy a zárt kinyissa, sőt a kilincset is megbillentse. Ezután a kettős szárnyu ajtó az első döngetésre kinyílt. Az idegen vagyis Greiner, mert olvasóink bizonyosan fölismerték már, a mint három ember arra rohant, hol a kis előtérmen át a fekvő dominóst megpillantották, az alkalmat megragadvá, gyorsan elsurrant.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara értesítése.

A besztercebányai lepkőzelebbi országos vásár f. évi május 7-9-én tartatik meg. Ezenkívül november 30-án és január 25-én is van országos vásár.

Ezen vásárok tartama alatt úgy a vevők, mint az eladók a helypénz és kövezetvám fizetése alól felmentetnek.

A m. kir. posta- és távirada-igazgatóság Nagyváradon tudatja, miszerint Szatmár-Németi sz. kir. város belterületén f. évi április 15-től kezdve a postacsomagok a háznál kézbesítetnek és az utalványozott összegek a háznál fizetnek ki.

A nagykállói m. kir. állami elmegyógyintézet részére szükséges tárgyak beszerzésére f. évi március 15-ére hirdett pályázat nem vezetvén célhoz, f. évi május hó 4-én új pályázat fog tartatni.

Debreczen, 1899. május 1.

Kereskedelmi és Iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény társaság közlése.

1899. május hó 2-án.

Államadósság.

Magyar aranyjárdék 4%	119.50	120.—
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.75	121.75
" koronajárdék 4%	97.15	97.65
" regále vált. köt. 4 1/2%	100.35	101.35
Osztrák aranyjárdék 4%	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4 1/10%	100.60	101.10
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	383.—	383.50
Osztrák hitelbank részvény	356.80	357.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	101.—	102.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
3%-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.—	121.—
Magyar vörös keresztorsorsjegy	11.30	11.80
Osztrák "	20.40	20.90
Olasz "	13.—	13.50
Bazilika sorsjegy	7.—	7.50
Jó-szív "	4.—	4.40

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.66	5.74
20 márkás arany	11.78	11.82
20 frankos arany	9.55	9.59
1 Sovereigns	12.04	12.08

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készaru-üzlet.

1899. május 1-én.

Buza iránt a kereslet ma ismét élénk volt, eladásra került mintegy 25,000 mm.,

mely mennyiségből egy malom vett 10,000 métermázsát. Az árak 10-15 krral emelkedtek. Rozs 10 krral drágult. Tengeri változatlan.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.40 forinton, 500 mm. 79 k. 9.45 forinton, 400 mm. 78 k. 9.45 forinton, 1800 mm. 78 k. 9.05 frton, 100 mm. 78.5 k. 8.20 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

A májusi buza ára ma ismét emelkedett serény fedezések és véleményvásárlások folytán. Kalandos hírek hozatnak forgalomba. Mintegy 50,000 métermázsá különféle idegen buza elkelt.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra 0 —, 0.—,
" májusra 8.67, 8.66, 8.71, 8.69, 8.70,
" októberre 8.22, 8.23, 8.19,
Rozs áprilisra 0.—, 0.—,
" októberre 6.67, 6.66, 6.68,
Zab áprilisra 0.—, 0.—,
" májusra 5.07,
" októberre 5.51, 5.52.
Tengeri májusra 4.43, 4.42, 4.41,
" júliusra 4.58, 4.55,
Repeze augusztusra —.—,

Délutáni határidő-üzlet.

Délután 4 1/2 órakor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza májusra	8.67 — 8.68
" áprilisra	0 — 0 —
" októberre	8.18 — 8.19
Rozs áprilisra	0 — 0 —
" októberre	6.67 — 6.68
Zab áprilisra	0 — 0 —
" májusra	5.70 — 5.72
" októberre	5.51 — 5.52
Tengeri 1899. májusra	4.40 — 4.41
" júliusra	4.54 — 4.56
Repeze augusztusra	12.25 — 12.35

Ábrányiné Wein Margit urnó, a magyar királyi operaház tagjának vendégfelleptével:

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 2II. Bérlet 173. sz. „B“

Ma, kedden, 1899. május hó 2-án:

A cremonai hegedüs.

Opera 2 felvonásban. — Ezt megelőzi:

Egy estély.

Dramolet, egy felvonásban. Irta: Dóry.

SZEMÉLYEK:

Barthai Károly	Szacsavay S.
Gabriella, neje	Fái Flóra
Dalvéréné	Komjáthné
Armánd	Tanay F.
1-ső)	Cserényi Adél
2-ik) urhölgy	Makrainé A.
3-ik)	Bartháné L.

Holnap szerdán 1899. évi május 3-án

Don Caesar de Bazán.

Vigjáték 5 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda

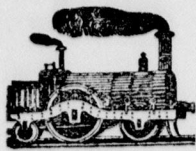
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

A kinek szüksége van Tapétára
kérjen azonnal legujabb mintákat a

Bromberger Tapéta szétküldési czégtől
Valentin Mingé
BROMBERG, (Németország.) valóban

izléses választék
olesó és jobb mintákban feltűnő olesó árban.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május hó 1 től

— Egységes vasuti idő szeriut. —

Debreczen—Budapest (M. all. v.-től.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány* - - 12. — déli	Vegyesvonalat	1.28 délután	
P.-Ladány - - 3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13 délután	
P.-Ladány - - 8.15 este	Személyvonalat	9.45 este	
Budapest - - 9.01 reggel	Gyorsvonalat	1.50 délután	
Budapest - - 12.36 délután	Személyvonalat	8.10 este	
Budapest - - 10.27 este	Személyvonalat	5.45 reggel	
Debreczen—M.-Sziget			
Királyháza - - 5.22 reggel	Személyvonalat	1.10 délután	
M.-Sziget - - 3. — reggel	Személyvonalat	9.50 délelőtt	
M.-Sziget - - 3.56 délután	Személyvonalat	10.50 este	
M.-Sziget - - 8.46 délután	Gyorsvonalat	11.18 este	
M.-Sziget - - 8.20 este	Tv. sz. sz.	7.20 reggel	
Debreczen—Szerencs			
Szerencs - - 8.25 reggel	Személyvonalat	11.28 délelőtt	
Szerencs - - 4.01 délután	Személyvonalat	7. — délután	
Szerencs - - 7. — este	Személyvonalat	10.30 este	
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony 4.42 reggel	Vegyesvonalat	10.24 délelőtt	
Füzes-Abony** 4.16 délután	Vegyesvonalat	7.56 délután	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes			
N.-Léta—Vértes 8.35 reggel	Vegyesvonalat	10.43 délelőtt	
N.-Léta—Vértes 4.21 délután	Vegyesvonalat	6.15 délután	
Debreczen—Tisza-Lök			
Tisza-Lök - - 5.98 reggel	Vegyesvonalat	9.17 reggel	
Hajdu-Nánás - - 11.20 délelőtt	Vegyesvonalat	1.18 délután	
Tisza-Lök - - 4.06 délután	Vegyesvonalat	7.29 délután	

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Budapest—Debreczen K. p. u.			
Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul onnan	
P.-Ladány - - 7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel	
P.-Ladány - - 5.14 reggel	Személyvonalat	4.06 reggel	
P.-Ladány - - 17.47 éjjel	Gyorsvonalat	9.16 este	
Budapest - - 3.36 délután	Személyvonalat	9.16 délelőtt	
Budapest - - 6.26 délután	Gyorsvonalat	1.55 délután	
Budapest - - 2.35 éjjel	Személyvonalat	7.06 este	
M.-Sziget—Debreczen			
M.-Sziget* - - 7.51 reggel	Személyvonalat	4.00 reggel	
M.-Sziget - - 12.16 délután	Személyvonalat	6. — reggel	
M.-Sziget - - 6.45 délután	Személyvonalat	1.35 délután	
M.-Sziget - - 8.56 este	Gyorsvonalat	4.50 délután	
M.-Sziget - - 10.12 este	Személyvonalat	8.50 délután	
Szerencs—Debreczen			
Szerencs - - 8.07 reggel	Személyvonalat	5.00 reggel	
Szerencs - - 12.21 délután	Személyvonalat	9.07 délelőtt	
Szerencs - - 7.55 este	Személyvonalat	5.10 délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen			
N.-Léta—Vértes 7.18 reggel	Vegyesvonalat	5.25 reggel	
N.-Léta—Vértes 3.13 délután	Vegyesvonalat	1.05 délután	
Tisza-Lök—Debreczen			
Tisza-Lök 8.17 reggel	Vegyesvonalat	5.06 reggel	
Tisza-Lök 6.35 este	Vegyesvonalat	2.35 délután	
Füzes-Abony—Debreczen			
Tisza-Füred - - 8. — reggel	Vegyesvonalat	4.18 reggel	
Füzes-Abony 5.43 délután	Vegyesvonalat	11.35 délelőtt	
F.-Abony*** - 7.47 este	Vegyesvonalat	6.22 délután	

* Csak Szatmárról.
** Csak Ohat-Kőcsig.

Spora féle **KLATTAUI** virághírű

Disz- és óriási szegfű.

Kitüntetve: Prága, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt Majna m. stb. a legmagasabb díjakkal.

Előkelő választék 1 drb 2 frt.

Kiállítási- és reclam-minta fajták 10 darab 8 frt.

Óriási szegfű 10 drb. . . 5 frt — kr.
Disz " 10 " . . . 2 " 50 "
Kerti " 10 " . . . 1 " 50 "
Remontan szegfű 10 " . . . 3 " —

50 drbnál 10%, 100 drbnál 20% engedmény.

— Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Fr. Spora

szegfű-kivitel **KLATTAU** (Csehország.)

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekretetek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

142 12—10

Szent-Királyi Tivadar cégénél **Debreczenben.**

Csanak József fűszerkereskedése.

Ajánlja következő idény cikkeket: Puhafa-padlók befestéséhez, **gyorsan száradó s igen tartós**

Padló-lack festéket.

Keményfa parkettek behuzására

Parkett-viaszkenőcsöt

legkitünőbb minőségben.

Szülő permetezéshez **elsőrendű vasmentes**

Rézgáliczot

és kötözéshez legalkalmasabb hosszú szálú **első rendű fehér**

Raffia háncsot

Továbbá legjobb minőségű

Carbolineumot és kátrányos fedéllemezt

különbféle vastagságban a legjutányosabb árak mellett.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkáért“

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest,

VI., Podmaniczky-utca 45.

Debreczen,

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle szinehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat esipkét, szőnyeget és butorszöveteket, kézimunkákat, keztyüket és mindenféle függönyöket stb.

Női toilették egészben és felbontva festetnek.

férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben **felbontatlan állapotban** lesz. Festésünk **szintartó és nem fog**, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint **megújítva** azonnal használható állapotban adnak vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Gyár Tiszafüred,

Nagyvárad,

Gyöngyös,

Eger,

főut, Orsolya-zárda mellett.

főtér.

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.